

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43326
Nom	Valoració i intervenció psicològica en acolliment familiar i residencial: valoració de la família biològica
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2151 - M.U.Int.Psicol.àmb.Socials	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2151 - M.U.Int.Psicol.àmb.Socials	4 - Avaluació i intervenció psicològica en família i infància	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GONZALEZ SALA, FRANCISCO	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

L'assignatura **Valoració i intervenció psicològica en acolliment familiar i residencial** consta d'un total de 3 crèdits teòrico-pràctics. És una assignatura quadrimestral que s'impartix en primer curs durant el segon quadrimestre i forma part de l'agrupació d'assignatures que conformen el mòdul 'Avaluació i Intervenció Psicològica en família i infància

El nostre país manté un sistema de protecció del menor es justifica des del punt de vista legal i psicològic: Els recursos que ofereix la comunitat diferencien dos grups: el sistema normalitzat de què gaudeixen tots els menor i el sistema de protecció especialitzat que s'aplica en situacions de risc i desemparament.

El sistema de protecció especialitzat-Serveis Socials-s'activa en situacions de risc i desemparament, el que requereix que el professional sigui capaç de valorar aquestes situacions. Inclou mitjanes de protecció familiar i extrafamiliar, com l'acolliment en família extensa, en família aliena i acolliment residencial.

Cada tipus d'acolliment comporta avantatges i inconvenients que el professional ha de conèixer per triar en cada cas el recurs més adequat.

Les bones pràctiques en acolliment requirentes que es dugui a terme a) una valoració adequada de la família biològica b) Presa de decisions l'equip multiprofessional sobre la mesura de protecció més

adequada c) Valoració de les famílies acogedoras.d) Valoració de les residències de menors i) Seguiment i suport del menor f) Valoració del règim de visites g) intervenció amb les famílies i els menors protegits.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Tindre cursat el primer mòdul de formació bàsica avançada

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2151 - M.U.Int.Psicol.àmb.Socials

- Saber aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi de la intervenció psicosocial.
- Ser capaç d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades amb l'aplicació dels seus coneixements i judicis en l'àmbit de la intervenció psicosocial.
- Saber comunicar, en el context de la intervenció psicològica en àmbits socials, les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida i autònoma en l'àrea d'estudi de la psicologia de la intervenció social i comunitària.
- Conèixer i saber identificar els factors psicosocials relacionats amb la promoció del benestar psicològic i social de les persones, dels grups, de les comunitats i de les poblacions en general.
- Conèixer i saber aplicar mètodes i tècniques d'anàlisi qualitativa i quantitativa per obtenir, integrar i valorar informació individual, grupal i/o comunitària.

- Ser capaç de definir objectius i d'aplicar metes d'intervenció atenent els grups, les poblacions i els contextos on es desenvolupa la intervenció psicosocial.
- Saber justificar, dissenyar, planificar, implementar, avaluar i divulgar plans i programes d'intervenció psicosocial amb diferents objectius, nivells d'acció i destinataris.
- Ser capaç d'utilitzar recursos, estratègies i tècniques d'intervenció individual, microsocia i/o macrosocia per promoure el desenvolupament positiu de les persones, dels grups i de les comunitats i/o per prevenir conductes de risc en els sectors propis de la intervenció psicosocial.
- Capacitat de recerca i de gestió de la informació a través de diferents fonts documentals especialitzades.
- Capacitat per treballar en equip sobre la base de la col·laboració, respecte per les diferències i resolució negociada de conflictes.
- Capacitat per plantejar i elaborar un treball escrit comprensible, organitzat i coherent.
- Capacitat per exposar en públic amb rigor conceptual i amb l'ús adequat del vocabulari específic de la disciplina.
- Ser capaç d'identificar, analitzar i avaluar d'una manera crítica i reflexiva les necessitats, els problemes i les demandes socials de poblacions de risc i interès, propis de la intervenció psicosocial.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Acolliment Familiar

1. - Comentar tres articles de la Llei de menor de fer referència al recurs d'acolliment. Defineix els termes, pàtria potestat, tutela guarda, en relació amb el Acolliment.
2. - Indicar des de l'enfocament sistèmic les característiques pròpies de les famílies funcionals.
3. - Descriure, a partir del traçat d'un Ecomapa, el Mesosistema d'un menor en acolliment familiar. Inclou els sistemes de protecció normalitzats i els específics. Fes una previsió de risc tenint en compte les relacions entre sistemes.
- 4.-Elaborar una pauta d'entrevista per valorar la idoneïtat d'una família com acollidora.
5. - Realitzar una entrevista a una persona que vol ser acollidora. Indicar punts forts i febles, recursos potencials i riscos.
6. - Descriure les fases del procés d'acolliment, a partir del model de Steinglass, indicant les tasques pròpies de cada fase
7. - Elaborar un taller destinat a menors / famílies / centres per fomentar el desenvolupament del menor i / o millorar l'acolliment.

8. - Descriure els perfils més freqüents de famílies biològiques, acollidores i menors en acolliment.
9. - Indicar quins factors s'associa l'èxit en l'acolliment.
- 10.-Fer una síntesi i proposta de millora de l'acolliment familiar a partir dels estudis realitzats a Espanya.
- 11.-Planteja avantatges i inconvenients de l'acolliment en família extensa en comparació amb els realitzats en família aliena.

Acolliment residencial.

1.-Diferenciar els nivells de concreció en la planificació de l'Acolliment residencial: plans programes i projectes. 2. - Conèixer les àrees o apartats que s'inclouen en el projecte educatiu d'una residència. 3. - Desenvolupar les orientacions per a una bones pràctiques que es deriven els criteris de qualitat segons els estudis de:

Acolliment familiar i residencial:

. - Elaborar un taller destinat a menors / famílies / centres per fomentar el desenvolupament del menor i / o millorar l'acolliment.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonamentació legal i psicològica

UNITAT 1 Fonamentació legal i psicològica. 1) Legislació sobre mesures de protecció al menor. Termes rellevants. 2). - Necessitats del menor i Valoració de la família biològica

2. Recursos de suport intrafamiliar i extrafamiliar

UNITAT 2. - Recursos de suport intrafamiliar i extrafamiliar.

- 1). Recursos disponibles.
  - Suports a la família biològica.
  - Suports al menor.
  - Presa de decisions.
- 2). - L'acolliment familiar. Valoració del recurs
  - Tipus d'acolliment.
  - Valoració i formació de les famílies. Informe d'idoneïtat.
  - Seguiment del procés d'acolliment.
  - Fases i peculiaritats en l'adaptació del menor.
  - Punts forts i febles de les famílies acollidores.
  - Processos emocionals: Conflicte de lleialtats, afecció, resiliència.
  - Relació amb la família biològica. Règim de visites.
  - Relacions intrafamiliars: els fills de la família acollidora.
  - Valoració de l'acolliment. Altres suports a la família i al menor.

UNITAT 2. - Recursos de suport intrafamiliar i extrafamiliar.

1). Recursos disponibles.

- Suports a la família biològica.
- Suports al menor.
- Presa de decisions.

2). - L'acolliment familiar. Valoració del recurs

- Tipus d'acolliment.
- Valoració i formació de les famílies. Informe d'idoneïtat.
- Seguiment del procés d'acolliment.
- Fases i peculiaritats en l'adaptació del menor.
- Punts forts i febles de les famílies acollidores.
- Processos emocionals: Conflicte de lleialtats, afecció, resiliència.
- Relació amb la família biològica. Règim de visites.
- Relacions intrafamiliars: els fills de la família acollidora.
- Valoració de l'acolliment. Altres suports a la família i al menor.

UNITAT 2.

1). Recursos disponibles.

- Suports a la família biològica.
- Suports al menor.
- Presa de decisions.

2). - L'acolliment familiar. Valoració del recurs

- Tipus d'acolliment.
- Valoració i formació de les famílies. Informe d'idoneïtat.
- Seguiment del procés d'acolliment.
- Fases i peculiaritats en l'adaptació del menor.

3. L'acolliment residencial.

UNITAT 3 L'acolliment residencial.

1) Nivells de concreció en la planificació de l'Acolliment residencial: plans programes i projectes.

2) Valoració del recurs. Criteris de qualitat.

4. Programes d'intervenció i tallers

UNITAT 4 Programes d'intervenció i tallers

- Detecció de necessitats.
- Elaboració o Aplicació contextualitzada d'un programa
- Desenvolupament d'activitats, materials i cronograma
- Avaluació

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	21,00	100
Tutories reglades	9,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	3,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	2,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia docent

-Lliçons magistrals / Exposicions / Orientacions del professor.

S'emprarà en les classes teòriques, ja que aquest model ofereix la possibilitat d'oferir una visió global del tema tractat i incidir en aquells conceptes claus per al seu comprensió. Així mateix, s'indicarà als alumnes aquells recursos més recomanables per a la preparació posterior del tema en profunditat.

-Orientacions en petit grup. Centrada sobretot en l'orientació de treballs específics de realització individual o en grup. És a més útil per aconseguir tres objectius: el desenvolupament de les habilitats de comunicació, el desenvolupament de competències intel·lectuals i professionals i el creixement personal

- L'estudi individual

Es tracta de dirigir l'estudiant en activitats orientades a l'aprenentatge. L'activitat es centrarà en la recerca, localització, anàlisi, elaboració i exposició de la informació treballada.

- Assistència a tutories

Les tutories es faran individualment i en grups petits per resoldre problemes, dirigir treballs, etc. Si és possible, s'utilitzarà el fòrum de l'Aula Virtual per a facilitar les consultes i aclariments que puguin interessar als grups de treball.

- Elaboració de treballs en equip.

L'alumne haurà de realitzar treballs d'aprofundiment i aplicació dels continguts així com treballs de camp.

- Activitats complementàries, diferents cada curs, desenvolupades preferentment a càrrec d'experts. Aquests inclouen: Conferències, Panell d'Experts, Seminaris-tallers, Visites, Cinefòrum, etc. En cada cas s'indicarà el horària i lloc de realització, si són o no obligatòries, i la seva repercussió en l'avaluació.

Altres activitats formatives que faciliten l'aprenentatge actiu i el coneixement pràctic són: estudi de casos, tant reals, (com per exemple utilitzant notícies de premsa), com simulats), la resolució d'exercicis i problemes, l'aprenentatge orientat a projectes (com per exemples inventar projectes i / o campanyes en l'àrea de la infància i la família), i l'aprenentatge cooperatiu mitjançant la utilització de grups interdisciplinaris. en les sessions de pràctiques, i en la realització dels treballs grupals. - Altres recursos: 1) Aula virtual (<http://pizarra.uv.es>). En aquest espai virtual, els alumnes poden trobar documents, informació o notícies rellevants de les assignatures. Els professors dipositen tota la informació que consideren oportuna per el desenvolupament de la matèria. 2) Biblioteca, hemeroteca. S'estimularà la utilització de fonts bibliogràfiques rellevants i actualitzades de la pròpia universitat i fonts bibliogràfiques en xarxa.

AVALUACIÓ

1) Una prova final orientada a valorar els conceptes i bàsics. La prova o examen final constarà de preguntes curtes, i és obligatori respondre a totes elles. No s'inclou el taller. Aquest apartat constituirà el 40% de la nota (4 punts).

2) Assistència i activitats d'avaluació continuada. Es tindrà en compte la participació i les activitats realitzades a l'aula (individuals i / o grupals). L'assistència es controlarà mitjançant signatura. Aquest apartat constituirà el 60% de la nota final (6 punts).

Requisits Serà requisits imprescindibles per a la superació de la matèria: Haver obtingut una nota mínima del 50% de la prova final Haver assistit al 80% de les sessions Haver obtingut una valoració mínima del 50% de punts que corresponen a l'apartat Assistència i participació.

Davant de pràctiques fraudulentes es procedirà segons el que determina el Protocol d'actuació davant de pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV 123/2020):

<https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83sp.pdf>

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Amorós, P. y Palaciós, J. (2004) Acogimiento familiar. Madrid: Alianza.
- Fernández del Valle, Álvarez y Bravo (2000) El Acogimiento Residencial en la protección de la Infancia. Madrid: Pirámide.
- Villalba, C. y Sánchez, C. (2000). El acogimiento en familia extensa, un recurso normalizado del sistema de protección. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales
- Lafuente, J. (2008) El acogimiento familiar. Orientaciones desde la teoría del apego. Revista Familia, 38 32-66
-

Complementàries

- Amorós, P. y Panchón i Iglesias, C. (1996). Estratègies d'intervenció en l'acolliment familiar. Temps d'educació, 15, 133-146
- Amorós, P. (1996). Guía de intervención con la familia del niño en el Programa de separación provisional y reunificación a través del acogimiento familiar. Educación social: Revista de intervención socioeducativa, 122-136
- Amorós y cols. (2003). Familias canguro. Una experiencia de protección de la infancia. Barcelona:Fundación La Caixa. (PDF)
- Fuentes, M. J., Fernández, M. y Bernedo, I. M. (2004). Problemas de conducta, evaluados con CBCL, en adolescentes adoptados españoles. Análisis y Modificación de Conducta, 133(30), 663-691.
- Fernández-Molina M., Valle J., Fuentes M.J., Bernedo I. M. y Bravo (2005). Problemas de conducta de los adolescentes en acogimiento preadoptivo, residencial y con familia extensa. Psychothema, 23, nº1, 1-6
- Fuentes, N., Amorós, P. y García, O. (2004). La formación para el acogimiento en familia extensa. Infancia y Aprendizaje. 27, 4, 447-456
- González, F. y Gimeno, A. (2006). Modelo para la Predicción del Riesgo Psicosocial en el Desarrollo Infantil. Revista Internacional de Sistemas, 01, 21-34.
- Lumbreras, H., Fuentes, M. J. y Bernedo, I. M. (2005). Perfil descriptivo de los acogimientos con familia extensa de la Provincia de Málaga. Revista de Psicología Social Aplicada, 15(1), 93-117.
- Martín, E. Rodríguez, T. y Torbay, A. Evaluación diferencial de Acogimiento Residencial.
- Molero, R. Moral, M.J. Albiñana, M.P. y Gimeno,